

52. ARCHY

ročníku 1940. sbírka I.

administrace (expedice): Stará Říše, Morava

52. Archy v lednu léta Páně 1940 obsahují:

<i>V bráně Nového roku</i>	2
Newmann: <i>Dilo křesťanovo</i>	8
Marie Noël: <i>Hromnice</i>	2
Adalbert Stifter: <i>Zimní příhoda</i>	4
Hopkins: <i>Zima s golfským proudem</i>	1
Rudolf Schwarz: <i>Martin Buber: Rozhovor</i>	4
G. Keller: <i>Jak jsem jel s milým Pánem Bohem</i>	4
F. Pastor: <i>Jakub Deml a umění</i>	4
Protokol Deml	2
Kalendář	1
Knihy pořadatelům Archů dodané	4
Uspořádal a vydal VILÉM OPATRŇÝ, Praha-Břevnov 406.	

ARCHY vycházejí desetkrát do roka. Předplatné na rok 1940 je 45 K, pro studenty 30 K. Jednotlivá čísla za 6 K. Tiskem V. Vokolka a syna v Pardubicích, K. Kryla v Kroměříži a Goldmana na Břevnově. Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt a telegrafů v Brně číslo 10013 - IIIa - 1937. Podací úřad Stará Říše.

John Henry Newman

DÍLO KŘESŤANOVO

(SEPTUAGESIMA)

*„Vychází člověk k dílu svému,
aby pracoval až do večera.“*

Žalm 103, 23.

Ač Bůh stvořil nebesa i zemi v šesti dnech a pak odpočíval, odpočinul přece jen proto, aby započal dílo jiného druhu; neboť náš Pán praví: »Otec můj dosud pracuje.« (Jan, 5, 17.) A dodává: »I já pracuji.« A jindy říká Sám o Sobě ještě zřetelněji: »Já musím činiti skutky toho, jenž mne poslal, pokud jest den; přichází noc, kdy nikdo nemůže dělati.« (Jan, 9, 4.) A když přišla tato noc pravil: »Dokonal jsem dílo, které jsi mi dal, abych je učinil.« (Jan, 17, 4.) »Dokonáno jest.« (Jan, 19, 30.) A v dnešním čtení je nám řečeno všeobecně o všech lidech: »Vychází člověk k dílu svému, aby pracoval až do večera.« (Žalm, 103, 23.) Stvořitel pracoval, dokud nepřišel Sabbath; Spasitel pracoval, dokud se slunce nezatmělo a nenastala noc. »Vychází slunce,« (Žalm, 103, 22.) a »vychází člověk, aby pracoval až do večera,« kdy »se za-

chvějí strážci domu a skloní se silní muži a zatmí se ti, kdož hledí z okna, a ochabne touha, neboť člověk půjde do domu věčnosti své, a ulicemi chodí truchlící,« kdy »se roztrhne stříbrný provázek a rozbije se zlatá miska a navrátí se prach do země své, odkud byl, a duch navrátí se k Bohu, kterýž jej dal.« (Kazatel, 12, 3. 7.) Zvečera navrací se člověk k Bohu, a jeho díla, ať dobrá ať zlá, »jdou s ním.«

Vznešená pravda, že jsme sem posláni, abychom konali dílo, je nám ve Službě, stanovené pro tento den, různými způsoby podávána. Nejdříve čteme na počátku Genese o díle Boha Všemohoucího při stvoření světa, které bylo pravzorem všech prací, jež Jeho tvorové jsou schopni konati Jeho milostí k Jeho slávě. Potom čteme o Adamovi, postaveném do Ráje, do zahrady edenské, »aby ji vzdělával a opatroval.« (Gen., 2, 15.) Bohužel brzy padl a dostal uloženou těžší práci, neboť země byla pro něho prokleta, aby rodila trní a hloží. Bůh však ve svém milosrdenství neopustil ho; a tak čteme v Evangelii o hospodáři, kterýž chodil od rána do večera »najímati dělníky na vinici svou.« (Matouš, 20, 1.) Vyšel na úsvitě, potom kolem třetí hodiny, pak kolem šesté a deváté a nakonec ještě o jedenácté. Takto jednal s lid-

ským rodem, dokud se nenaplnil čas, a v posledních dnech, právě v hodině jedenácté poslal Syna svého, aby sebral dělníky pro dílo své ze všech krajů světa. A děje těchto nových dělníků Evangelia jsou nám v dnešní Epištole představovány vzorem svatého Pavla, který »sloužil ve vojště« (1 Kor., 9, 7.), který sázal vinný hrad, který oral a mlátil a vydupával zrno, neboť bylo mu to nutností a působilo mu lítost, nemohl-li kázat Evangelium. Ba který, co více, potlačoval své tělo a podrobil si je, aby, až bude hotov s kázáním druhým, nepřišel konec a nebyl vyděděncem.

Takto vede nás Služba tohoto dne od stvoření všech věcí k soudu, a to s touto jedinou myšlenkou — na dílo, které je nám uloženo ke konání. Adam měl opatrovat ráj; padlý člověk měl »v potu tváře své jísti chléb« zmařené země; dělníci pracovali na vinici, někteří v »horu dne«, jiní až zvečera; a Apoštolové, následovníci jejich, orali a seli a sázeli na jiném poli, ale stále ve službách svého Pána, jako tomu bylo na počátku. Takto je naučení, podávané nám dnes, odlišné od naučení Epifanie. Dokončili jsme slavnost milosti a přicházíme nyní k pracovním dnům a proto čteme o člověku vycházejícím k dílu svému a pracujícím od úsvitu.

až do večera. Anebo můžeme tato dvě období uvést ve spojitost s dobou postní, která následuje; a jako náš Pán ve svém Kázání na hoře hovoří o třech velikých povinnostech náboženských, modlitbě, dávání almužny a postu — totiž o našich povinnostech vůči Bohu, bližnímu a vůči nám samotným — tak můžeme spatřovati v Epifanii připomínku uctívání v chrámě, v Septuagesimě připomínku dobrých skutků a v Postu připomínku sebezapření a sebekázně. Nyní však je třeba zdůrazniti ponaučení, které se nám dnes podává, neboť v těchto posledních dobách povstali lidé rouhači, kteří mnoho mluví o svobodné milosti Evangelia, ale popírají, že by ono zavazovalo k práci a udílelo požehnání, či spíše, že udělilo milost, aby zavázalo k práci. Vánoce přijdou nejdříve a Septuagesima později: musíme míti milost před prací a proto, abychom mohli pracovati; ale stejně jistě, jako je nám udělena milost, je k ní také připojena podmínka práce. Bylo těmito učiteli vykládáno, že práce byla požadována jen Zákonem, ale že v Evangeliu nastupuje na její místo milost; správný výklad věci však je ten, že Zákon požaduje práci, ale milost Evangelia ji naplňuje; Zákon nařizoval, ale nedával moci, Evangelium však moc udílí. Tak je tedy Evangelium protikladem

Zákona. Kristus praví: »Nepřišel jsem rušiti, ale naplňovati.« Evangelium neodstraňuje práci, ale stará se o ni. »Vychází člověk k dílu svému a k práci své« od rána světa až do jeho večera. Všechny úděly jsou zde jedny a tytéž. Adam v ráji, padlý Adam, Noe zrána, Abraham ve třetí hodině, vyvolený národ v hodině šesté a deváté a křesťané v jedenácté — všichni mají, pokud se týče pracovní povinnosti, jedno náboženství.

A tak praví svatý Pavel: »Rušíme snad tedy věrou zákon? Bůh chraň. Stvrzujeme zákon.« (Římanům, 3, 31.) Dále praví: »Jako hřích kraloval ve smrti, tak i milost kralovala **skrze** spravedlnost«, ne bez spravedlnosti, »k životu věčnému.« (Římanům, 5, 21.) A ještě dále: »Ustanovení zákona **naplnila** se v nás jakožto těch, kteří nežijeme podle těla, nýbrž podle ducha.« (Římanům, 8, 4.) A Efeským: »Jeho jsme dílem, byvše stvořeni v Kristu Ježíši ke skutkům dobrým.« (2. 10.) A Filipským: »Pracujtež s bázní a chvěním o své spáse, neboť Bůh jest to, jenž působí ve vás i chtění i konání podle dobré vůle své.« (2, 12—13.)

Avšak zde může proti podobenství o dělnících býti podána námítka, která si zasluhuje povšimnutí. Možno říci, že dělníci, kteří představují Ži-

dy, si stěžují, že ti, kteří byli povoláni až zvečera, to jest křesťané, pracovali jen krátkou dobu a za chládku: »Reptali proti hospodáři řkouce: »Tito poslední pracovali jedinou hodinu, a dal jsi jim zrovna tolik co nám, kteří jsme nesli břímě i horko dne.« (Matouš, 19, 12.) Proto možno namítati, že křesťané nemají nemilou a zdoluhavou práci, ale bývají spaseni bez vlastního přičinění pouhou milostí. Je to ovšem pravda, že my jsme byli povoláni, až když se den chýlil ke konci; ale tím není řečeno, že máme malý úkol anebo krátkou pracovní dobu, jak to ukáže několik slov.

Neboť co je myšleno »břemenem a horkem dne«? Vysvětlil jsem to už. Znamená to, že náboženství tížilo židy jako břímě proto, že mu nestačili; bylo jim jako polední žár, který je přemáhal svou prudkostí, protože proti němu neměli ochrany. »Slunce«, praví Žalmista, »vychází na jednom konci nebes a běží dokola, až dojde druhého konce, a nic nemůže skrýti se před jeho žárem.« A pokračuje: »Zákon Páně je dokonalý, občerstvuje duše; zjevení Páně je spolehlivé, moudrosti poskytuje prostým.« (Žalm, 19, 7—8.) Co je tak zářivé a nádherné jako slunce? A přece: co tak přemáhá slabého? Co je tak čisté a důmyslné jako Zákon Hospodinův?

A přece: co je tak pronikavé a hrozné hříšníkoví? »Neboť živé jest slovo Boží,« praví Apoštol, »a účinné a říznější nad každý meč dvoj-
břitký,« (Židům, 4, 12.) a proto tak zkoušelo a zraňovalo ty, kteří na ně nebyli připraveni, a oni mohli jen zvolati: »Já nešťastný člověk! Kdo mne vysvobodí z těla smrti této?« (Římanům, 7, 24.) To bylo ono břímě a horko dne: míti dokonalý zákon, ale neobrozené srdce; hromy sinajské, ale nadvládu tělesnosti; Mojžíše s kamennými deskami, ale lid vztyčující zlaté tele. V nejlepším případě mohli vyznávat: »Zákon jest duchovní, ale já jsem tělesný, zaprodaný hříchu; neboť tomu, co dělám, nerozumím; vždyť nekonám to, co chci, nybrž to činím, čeho nenávidím.« (Římanům, 7, 14—15.) Nás však na druhé straně, nás Kristus zbavil břemene a horka a kletby zákona, a můžeme tedy říci s Apoštolem: »Co mi bylo ziskem, to jsem položil pro Krista za škodné . . . ne že bych toho již byl dosáhl aneb již dokonalý byl, nybrž jedno činím: Zapomínaje na to, co jest za mnou, a natahuje se po tom, co jest přede mnou, ženu se po cíli k odměně hořeniho povolání Božího v Kristu Ježíši.« (Filipským, 3, 7—14.)
Chcete-li poznati, jak málo je křesťan zproštěn práce tím, že je zproštěn »břemene a horka

dne«, uvažujte o Epištole této neděle a o celé kapitole, jejíž je částí. Je to jedno z oněch míst, v nichž svatý Pavel mluví o sobě a svých bratřích dělnících na vinici; a z toho příkladu budete moci usouditi, jak málo Kristus ty, které miluje, sprostil práce a námahy. Kristus, jak víme, je druhý Adam a navrátil nás do lepšího ráje. On nám za řeku, která se tam dělila na čtyři hlavní řeky a zavlažoval rajskou zahradu (1. Mojž., 2, 10.), dal »proud vody životné, běloskvoucí jako křišťál, který vycházel z trůnu Božího a Beránkova« (Zjevení, 22, 1) a za »všeliké stromoví rajské« (1. Mojž., 2, 16), s něhož Adam směl svobodně jísti, dal »strom života, který přináší dvanáctero plodů, vydávaje každého měsíce plod svůj, a jehož listí slouží k vyléčení národů« (Zjevení, 22, 2). Srovnejme však stav Adamův v druhé kapitole Genese se stavem svatého Pavla v deváté kapitole jeho první epištoly Korintánům, a bude nám jasno, že naše blaženost za Evangelia nespočívá v tom, že byla odstraněna práce, ale v tom, že nám byla dána síla; že prvotní ráj nám nebyl navrácen se svým odpočinkem a svou bezpečností a že naše povinnosti nejsou povinnostmi Adama nevinného, ale Adama padlého.

Adam byl na příklad obklopen poddanými zví-

řaty, ale neměl vůči nim povinností; byl pánem tvorstva a ono mu sloužilo. Bůh všemohoucí k němu zvířata přivedl, a on jim dal jména; mohl přijímati jejich pocty, anebo jich také úcty zprostiti, jak se mu líbilo, když se tak podle libosti pohyboval mezi stromovým zahradou. Ale co praví svatý Apoštol? Dělá ze sebe jednoho z těch, kteří jsou jako tupý vůl, jenž vydupává zrno, a požaduje jen, aby jeho ústa nebyla zavázána a aby mu zajištěna byla odplata. Mluví o sobě jako o Apoštolu, či jako o někom, kdo byl vyslán k bratřím, aby jim kázal Evangelium, což je mu nutností, kdo se »učinil služebníkem všech, aby jich více získal«. I stal jsem se židům,« praví, »jako židem, abych židy získal; těm, kteří jsou pod zákonem, stal jsem se, jako bych byl pod zákonem, jen abych získal ty, kteří byli pod zákonem; těm, kteří byli bez zákona, stal jsem se, jako bych byl bez zákona, jen abych získal ty, kteří jsou bez zákona; slabým stal jsem se jako slabý, abych získal slabé: Všem stal jsem se vším, abych vůbec některé přivedl k spáse.« (1. Korintským, 9, 19—22.) A Adam, ač byl ve stavu pokoje a rozjímavosti, nebyl sám; neboť když nebylo pomocníka podobného jemu, »pustil Hospodin Bůh hluboký spánek na Adama, a když usnul, vyňal

jedno z jeho žeber a vyplnil tělem místo jeho. I učinil Hospodin Bůh z žebra, kteréž vyňal z Adama, ženu a přivedl ji k Adamovi.« (1. Mojž. 2, 21—22.) Ale svatý Pavel říká nám, že ve svém vlastním případě obrací toto nařízení Boží na ruby. »To jest má obrana proti těm, kteří se mne vyptávají: Nemáme-liž moci jísti a píti? Nemáme-liž moci věřící ženu s sebou bráti, jakož i ostatní Apoštolové, i bratří Páně i Petr?« (1. Korintským, 9, 3—5.) Byl by mohl býti jako Adam, ale nechtěl. A Adamův úkol byl udržovati zahradu, což v Edenu nebylo těžkou prací; obdělávati půdu, které nebylo třeba mnoho péče, ale která byla poslušna bez námahy. Avšak jaká byla setba svatého Pavla? Jaká byla půda, na níž on pracoval? A stoupal na ni jemně, či na ni byl přísný, aby si ji podmanil? Měl zalíbení v jejích květinách a plodech, či byl na stráž proti trnům a bodláci a podroboval si jí v potu tváře? Slyšme jeho vlastní zprávu o tom: »Každý kdo závodí, zdržuje se všeho; a oni činí to, aby obdrželi věnec porušitelný, my však neporušitelný. Já tedy běžím nikoli tak, jako na nejisto, zápolím ne jako do vzduchu bije, nýbrž trestám tělo své a podrobuji je v služebnost, abych snad kázav jiným, sám nebyl zavržen.« (1. Korintským, 9, 25—27.) Nelze tudíž

řící, že proto, že nemusíme snášeti břímě a hor-ko dne, jsme se už navrátili do ráje. To není tím, že by naše dílo bylo lehčí, ale tím, že naše síla je větší.

A nemůžeme za druhé ani namítati, že naše dí-lo je kratší, jako dělníci reptali: »Tito posled-ní pracovali jedinou hodinu.« Neboť, jak je zřej-mo, jsme povoláni ve večerní hodinu světa, ni-koli ve svou vlastní. Jsme povoláni ve svém vlastním jitru, jsme povoláni od dětství. Jede-náctou hodinou není míněno to, že by křesťané měli málo co dělat, ale to, že čas je krátký; že je to poslední chvíle; že je tu »přítomná tíseň«; že mají mnoho co dělati v krátkém čase; že »přichází noc, kdy nikdo nemůže dělati«; že je-jich Pán jest blízko a že na něho mají čekat. »Pravím však toto«, říká svatý Pavel, »bratři, čas je krátký. Zbývá, aby také ti, kteří mají manželky, byli tak, jako by jich neměli, a ti kteří pláčí, jako by neplakali, a ti, kteří se ra-dují, jako by se neradovali, a kteří kupují, jako by v držení nebyli, a kteří užívají tohoto světa jako by neužívali; neboť tvářnost tohoto svě'ta pomíjí.« (1. Korintským, 7, 29—31.) Jinak tomu bylo se židy; mívali záruku tohoto světa; vešli na vinici zrána; měli před sebou čas; mohli po-čítati s budoucností. Byli vyzváni: »Jdi tedy

a jez s radostí chléb svůj a pij s radostí víno své... Každého času ať je roucho tvé bílé, a oleje na hlavě tvé ať není nedostatku. Užívej života s manželkou, kterou miluješ, po všechny dny života nestálosti své. neboť toto jest podíl v životě a při práci tvé, kterouž vedeš pod sluncem.« (Kazatel, 9, 7—9.) S námi však je tomu jinak. Vždy se nám nebe i země nedostává; Kristus vždy přichází; křesťané vždy pozdvíhají hlavy a vyhlížejí, a zkrátka je večer. Nesmíme připoutati srdce svá k věcem přítomným, nesmíme říci své duši: »Duše, máš mnoho zboží složeno na mnoho let. Odpočívej, jez, pij, vesel se«, (Lukáš, 12, 19.) neboť už je večer. Nemáme myslet na »dům nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole«, (Marek, 10, 29.) neboť už je večer. Večer je dlouhý a den byl krátký; neboť co bylo první, bude poslední, a poslední bude první. Co se zdá silným, zanikne; co jako by hynulo, trvá dále; a tento poslední věk, ač se stále mívá s úspěchem, vytrval déle než věky před ním, a křesťané mají více času na veliké dílo, než kdyby bývali najati už zrána.

Ó, kéž bychom vždy byli pamětliví toho, že nejsme posláni na tento svět, abychom po celý den stáli lenošně, nýbrž abychom vyšli k dílu

svému a pracovali až do večera! **Až do** večera, a nikoli jen **za** večera! Máme sloužiti Bohu už od dětství a ne čekati, až se nám budou krátiti léta. Až do **večera**, ne jen za dne, abychom snad po dobrém rozběhu neupadli dříve, dokud náš běh není u konce. Dejme »Hospodinu Bohu svému slávu, než se zatmí a než klopýtnou nohy naše v horách temných« (Jeremiáš, 13, 16.). A když se k Němu obrátíme, hledme, aby naše dobrota nebyla »jako ranní oblak a jako jitřní rosa, jež pomine.« **Konec** teprve je pravým osvědčením. Dokud svítí slunce, tato země se líbí; ale pohleďme na večerní čas a na chlad dne, kdy Pán vinohradu bude procházeti stro- my své zahrady a řekne svému správci: »Zavolej dělníky a dej jim jejich mzdu, od posledního až k prvnímu.« Toho dne bude se konati soud: až míne horko, horečka a hluk poledne, až po- hasne světlo a vyhlídka zesmutní a stíny se pro- dlouží a rušný svět ztichne a »dveře budou za- vřeny do ulic a dcery hudby budou sklíčeny a bázeň bude na všech cestách a mandlovník rozkvete a kobylka bude břemenem a touha se- lže« a »džbán bude rozbit u pramene a hřidel bude zlomena u studnice; tehdy, až bude »mar- nost nad marnost« a Hospodin přijde a »vynese na světlo skryté věci temnoty a učiní zjevnými

rady srdcí«, tehdy »uzříme, co jest za rozdíl mezi spravedlivým a bezbožným, mezi tím, jenž slouží Bohu a tím, jenž mu neslouží.« (Malachiáš, 3, 18.).

Budiž tento den a tato hodina vždy v našich myslích! Kdykoli vstáváme, kdykoli leháme; kdykoli hovoříme, kdykoli mlčíme; kdykoli jednáme, kdykoli odpočíváme; ať jíme či pijeme, ať cokoli děláme, nikdy nezapomeňme, že »pro všechny ty věci Bůh přivede nás k soudu.« (Kazatel, 11, 9.) Neboť »přijde brzy a odplata Jeho s Ním, aby odplatil každému podle skutků jeho.« (Zjevení, 22, 12.)

»Blahoslavení, kdož konají přikázání Jeho, neboť budou mít právo na strom života a vejdou branami do města.« Blahoslavení budou oni a jenom ti, kteří s Apoštolem měli vždy na rtech i v srdcích otázku: »Pane, co chceš, abych činil?« (Skutky, 9, 6.) Ti, jejichž duše »prahne dychtivostí po Jeho ustanoveních každou dobu« a je »připravena a nedává se mástí, aby zachovávala Jeho přikázání.« (Žalm, 118, 20 a 60.) Ti, kteří neotáleli dáti se najmouti, ani nebloudili v nejistotě, ani nelelkovali, ani nebrali temno za světlo a světlo za temno, ani se nespokojovali tím, že věděli, co je správné, ani se neutěšovali tím, že cítili, co je dobré, ani se nepyšili

svými výsadami, nýbrž se odhodlaně dali do práce, aby konali vůli Boží.

Odvraťme se od neskutečností všeho druhu — neskutečností smyslů a námitk a rozkladů, či neskutečností pronikajících do našeho myšlení a cítění. Snažme se Boží milostí povznéstí a posvětití vnitřního člověka. V tom se nemůžeme klamat. Ať je na tomto zmateném světě vše správné anebo vše nesprávné, my sami musíme jednatí správně tím, že »konáme díla spravedlivá, milujeme milosrdenství, kráčíme pokorně se svým Bohem«, potlačujeme svou vůli, ovládáme své jazyky, krotíme a mírníme svůj hněv a ovládáme své žádosti, učíme se trpělivosti, pokoře a čistotě, odpouštíme křivdy a setrváváme v konání dobra.

ZE „SERMONS BEARING ON SUBJECTS OF
THE DAY“ PŘELOŽIL O. F. BABLER.

MARIE NOËL

HROMNICE

---

*Jdou lidé, osud lidí,
jdou, v ruce drží svíci,
jdou lidé, osud lidí,
je časně, sotva vidí.*

*Jdou, stáda zádumčivá,
jdou, v ruce vzňatou svíci,
a chodí, zádumčivá,
kol Boha, jenž se dívá.*

*Jdou, vítr plamen kruší
na bílé voskovici,
jdou, vítr plamen kruší,
na těle vzňatou duši.*

*

*Jde přede všemi matka
se svojí obětí,
jde přede všemi matka,
jde s obětí děťátka.*

*Vyhnané plémě lidí
- kde začíná jim cesta -?
vyhnané plémě lidí
na cestu těžko vidí.*

*Plod těla svého nese,
plod těla jitřního,*

*plod těla svého nese,
tmy bolesti se třese.*

*Pak nese otec v dlani
své vlastní žertvy váhu,
pak nese otec v dlani
zač houska je k dostání.*

*Stařena v let svých šere,
jež má jen dítko druhých,
stařena v let svých šere
do náruči je beře.*

*Mdlý věkem, stařec miji,
už usíná mu chůze,
mdlý věkem, stařec miji
a s chvěním provází ji.*

*Až k Bohu, jenž nemůže
dát duši bez člověka,*

*až k Bohu, jenž nemůže,
květ nesou, kvítek růže,*

*krev, které život dali,
plod, dítě svého prachu,
krev, které život dali,
dítě, jež láskou halí.*

*Až k Bohu nesou dítě,
blesk krátké radosti,
až k Bohu nesou dítě,
jež poraní je lítě;*

*jež třeba nasytiti
a k životu je vésti,
jež třeba nasytiti,
pak na smrt provoditi.*

*

*Lid nad cestou se sklání
- vždyť na ni neviděti -
lid na cestu se sklání,
jdou, se hromničkou v dlani,*

*Bůh, plamen věčné záře,
kněz pravých obřadů,
Bůh, plamen věčné záře,
sstupuje od oltáře,*

*jdou vedle hrud i zdiva,
jdou k Bohu - plamen skáče -
jdou vedle hrud i zdiva,
jdou - vosku nepřibývá . . .*

*a, svíce z rukou bera,
nach ohně s voskovicí,
a, svíce z rukou bera
zas pro zítřejší šera,*

*Kol Boží Tváře kráčí,
svěc řada, svíce k svíci.
Kol Boží Tváře kráčí,
den sotva na to stačí.*

*Bůh - sklání se dne třtina -
Bůh větrem vlastních úst,
Bůh - sklání se dne třtina -
je řadou uhasíná . . .*

*Svět neví, v jakou dáli,
když uhasil je Bůh,
kdož ví, v jak těžkou dáli
ty duše ulétaly . . .*

Přeložil Bohuslav Reynek.

Adalbert Stifter

Zimní příhoda

Bylo nám přečkati krutou zimu. Ani nejstarší lidé se nepamatovali na tolik sněhu. Jednou jsme byli čtyři neděle zahaleni v nepřetržitou šedivou chumelenici, často to bylo s větrem a někdy se jen hustě sypaly vločky. Po celou tu dobu jsme neviděli ven. Když jsem při svitu svíček seděl ve své světnici, slyšel jsem bez přestání šum na oknech a když se rozjasnilo a nastalo denní světlo, nebylo oknem viděti ani les, který stál blízko za domem; visela tam jen světle šedá, ale neproniknutelná stěna závojů; na svém dvoře a v blízkosti domu jsem viděl jen věci bezprostředně blízké, třeba vyčnívající kládu, která měla sněhový čepce a jaksí nesmírně se zkrátila, anebo dlouhý bílý násep, pod nímž ležely mé stromy, které jsem v létě vykácel a jichž jsem chtěl použití k další stavbě.

Když to vše pominulo a když se nad spoustou bělosti klenulo zase modré a jasné zimní nebe, slyšeli jsme často, když jsme sjížděli se svahů, v mrtvém tichu, které teď nastalo, nahoře ve vysokém lese praskot, jak se stromy pod svým břemenem lámaly a padaly. Lidé, kteří přicházeli přes hřeben z kraje na druhé straně, vyprávěli, že v horských stržích, kde jindy tekou malé, průhledné potůčky, leží tolik sněhu, že jedle, vysoké padesát loket, ba ještě více, vyčnívají jen svými vrcholky. Po tom velikém sně-

žení se také tak ochladilo, že takové zimy sotva kdy kdo zažil. Jednak to bylo dobré, neboť vysoká vrstva sněhu umrzla tak pevně, že bylo lze přecházeti místa a jícny, kde to jindy nebylo možné; ale jinak to bylo zlé, neboť lidé, kteří byli mnoho chodili a unavili se a byli nezkušení, usedali, oddali se sladkému odpočinku a bývali pak nalezeni zmrzlí, tak jak si byli sedli. Ptáci padali se stromů a když to člověk zpozoroval a vzal některého z nich do rukou, byl tvrdý jako koule, s níž lze házet.

Tato zima skončila příhodou, která byla podivuhodná a která by nás byla málem uvedla do nejkrajnějšího nebezpečí, kdyby nebyla dopadla právě tak, jak se stalo. Po tom velkém sněžení a za toho mrazu bylo stále krásně, nebe bylo stále modré, zrána při východu slunce to dýmalo leskem a sněhem a v noci bývalo nebe tak tmavé jako nikdy a bylo na něm mnohem více hvězd nežli v kteroukoliv jinou dobu. Tak to trvalo dlouho — ale jednou se k poledni tak náhle oteplilo, že bylo možno nazvatí vzduch téměř teplým, čistá, modrá obloha se zakalila, na polední straně lesa se objevila vzduť šedomodrá mračna, plovoucí v mléčné mlze tak jako v létě, když se blíží bouře — lehký větřík se zdvihl již dříve, takže smrky vzdychaly a proudy vod jim stékaly po větvích. K večeru stály lesy, které až dosud byly vždy ojíněné a jako do cukru zasazené, již docela černé v bledém, vodovém sněhu. Pociťovali jsme úzkost a říkal jsem Tomášovi, aby čeled' střídavě dohlížela, aby dávali pozor na zadní vchody a aby mne zbudil, kdyby snad voda příliš vzrostla. Ne-

vzbudili mne, a když jsem ráno otevřel oči, bylo vše jinak nežli jsem očekával. Větrík se utišil, bylo takové ticho, že se na jedli, která stála ani ne na dostřel z pušky od mého okna u mé letní lavičky, nehýbala ani jehla; na nebi už nebyla ona modrá, někdy až olověná mračna, vše stálo nehybně v tiché šedi, kterážto šed' byla úplně stejná po celé klenbě oblohy, a v tmavém prostoru pootevřených dvířek seníku jsem zpozoroval, že padá jemný ale hustý déšť; třpytící se lesk, který jsem viděl na všech předmětech, nebyl však roztékající se uvolněný sníh, nýbrž matný svit povlaku, který obalil všechny ty sněhové kopce. Oblékl jsem se a snědl svou polévku, pak jsem sešel dolů do dvora, kde Tomáš strožil saně. Tu jsem viděl, že u nás dole na povrchu sněhu se v noci zase ochladilo, kdežto v horních vrstvách ovzduší zůstalo teplo, déšť se řinul jemně a hustě, nikoliv v ledových zrnkách, nýbrž jako čistá tekoucí voda která teprve na povrchu země zmrzala a potahovala věci tenkou polevou, jakou se polévá vnitřek nádobí, aby se tekutiny nemohly nasáknouti do hlíny.

Jeli jsme napřed Rosným údolím, a na nebi i na zemi bylo takové ticho a taková šed' jako zrána, takže, když jsme jednou zastavili, mohli jsme slyseti, jak déšť padá jehličím. Náš ryzák nesnášel dobře zvonky upevněné na postroji a často se jich lekal, pročež jsem je už po několika oklikách jízdy odstranil. Však je to také bláznivé klinkání a mě bylo mnohem milejší, když jsem tak jezdil, slyšel-li jsem nějaký ten ptačí skřek nebo lesní zvuk anebo když

jsem se mohl oddati svým myšlenkám, nežli abych měl v uších stále to zvonění, které je spíše pro děti. Dnes arci nebylo takové ticho, jaké bývalo jindy; jízda saní jemným sněhem byla němá jako v písku a nebylo slyšeti ani úderů kopyt koně, neboť praskání tenkého ledu, když zvíře naň stoupalo, působilo ustavičný šuštot; tím nápadnější bylo mlčení, když jsme zastavili, protože Tomáš měl co rovnati na postroji. Déšť, který jsme slyšeli, jak jemně mží jehličím, stěží rušil toto ticho, ba spíše je ještě rozmnožoval. A ještě něco jiného jsme slyšeli, když jsme později zase zastavili, a znělo to v uších skoro líbezně. To malé kousky ledu, zavěšené na nejtenčích větvičkách a na vlasatém mechu stromů se ulamovaly a padaly, i slyšeli jsme za sebou v lese na rozličných místech, brzy zde a brzy onde, jemné zvonění a chvějivé lámání, které hned zase umlkalo. Pak jsme vyjeli z lesa a jeli jsme krajinou, v níž se prostírají pole.

Přijeli jsme nejprve k sedlákovi, který měl nemoné dítě. Dítě však bylo zase už skoro zdrávo. Vzadu za domem pod stromy sadu, který sedlák velmi miloval a ctil, leželo nespočetné množství malých černých větviček na bílém sněhu a každá byla obalena průhlednou ledovou kůrou a kromě lesklého ledu bylo na nich ještě viděti malou čerstvou ránu po ulomení. Hnědé pupence větviček, které se příštího jara měly státi chomáčky květů a listů, prohlédaly ledem. Sedli jsme do saní. Déšť, šedé ticho a pustota oblohy trvala.

Měli jsme ještě co činiti v posledních domech jiné osady; dělal jsem své obchůzky pěšky, ježto místa nebyla od sebe příliš daleko, a ryzáka jsme dali do stáje, když jsme ho napřed sprostili ledu, který už na něm chřestil. Také Tomáš musil uvolnit své šaty a saně; můj oděv však, totiž plášť a plstěnou čepici jsme zbavili jen toho, co se dalo odstraniti povrchním klepáním a třepáním; ostatní jsme nechali, protože jsem s tím stejně zase musil do toho deště a tam jsem na sebe přibral opět nový náklad. Měl jsem více nemocných, nežli v tuto roční dobu bývá.

Pak jsme se vraceli. Když jsme jeli přes pole, slyšeli jsme jakýsi temný úder, ale nevěděli jsme dobře, co by to mohlo býti. Na mezi stála blyštící se vrba a její tuhé stříbrné větve visely dolů, jako by je byl někdo sčesal hřebenem. Lesní kruh, k němuž jsme mířili, viděli jsme celý ojíňený, ale vrhal jiskry trpytu a lesku a odrážel se od světlé, klidné a matné šedi oblohy jako hlazená místa kovu.

Když jsme se octli zase na lukách, nad jejichž rovinnou jsme teď ovšem jeli na sáh vysoko, uslyšeli jsme zase onen temný úder jako již jednou dříve, ale zase jsme jej nerozpoznali, ani jsme nebyli sto určití směr, odkud jsme jej slyšeli.

Konečně jsme se blížili opět k Rosnému údolí a když les, který tu sestupuje s výšin, začal sahati po naší cestě, uslyšeli jsme náhle v černém lese, který stojí na krásně se vypínající skále, velmi podivný zvuk, jakého nikdo z nás ještě neslyšel. Bylo to jako by

mnoho tisíc anebo docela milionů skleněných tyčí o sebe tlouklo a řinčelo a s tím zmateným zvukem se vzdalovalo. Černý les byl přec jen příliš daleko po pravé straně od nás, nežli abychom byli mohli tento zvuk docela jasně rozpoznati, a v tom tichu, které panovalo na nebi i v krajině, zdál se nám dosti neobyčejným. Jeli jsme ještě kus cesty, nežli se nám podařilo zastaviti ryzáka, který byl v nejlepším klu- su na cestě domů a který už zajisté dychtil, aby se z takového dne dostal do stáje. Posléze jsme zasta- vili a slyšeli jsme v povětří jakýsi neurčitý šum, ale jinak nic. Tento šum však neměl žádné podobnosti se vzdáleným hřmotem, který jsme právě slyšeli skrze úder kopyt našeho koně. Jeli jsme zase dále a blížili jsme se stále více k lesu Rosného údolí a konečně jsme viděli už i tmavý otvor tam, kde cesta vchází do lesa. Přes to že bylo ještě časně odpoled- ne a nebe se zdálo býti tak světlé, jako by jen jen chtěl proniknouti sluneční svit, přece jen to bylo zimní odpoledne a bylo tak pošmurno, že bílé plá- ně před námi začínaly už ztráceti barvu a v lese se zdálo býti už šero. Bylo to však přec jen asi zdán- livé, neboť svit sněhu jasně se odrážel od temna za sebou stojících kmenů.

Když jsme přijeli k místu, kde jsme měli vjeti pod klenbu lesa, Tomáš zastavil. Viděli jsme před sebou štíhlý smrk ohnutý jako obruč a tvořící přes naši cestu oblouk asi takový, jaké dělají na uvítání císa- řům. Nelze popsati tu nádheru a tíhu ledu, která visela se stromů. Lesní stromy tu stály jako svícny, na nichž čněly nesčíslné obrácené svíce v neslýcha-

ných velikostech. Svíce se všechny třpytily stříbrem a i svícny byly stříbrné a nestály všude zpříma, nýbrž mnohé z nich byly nakloněny na rozličné strany. Šum, který jsme dříve slyšeli v povětrí, byl nám nyní jasný.; nebyl v povětrí, byl teď u nás. Trval ustavičně v celé hloubce lesa, a to tím, že větve a větvičky praskaly a padaly na zem. Bylo to tím strašlivější, že se při tom nic nehnulo; ve všem tom třpytu a lesku se nehnula ani větvička ani jehličí, leda že když se člověk za nějakou chvíli znovu podíval na některý ohnutý strom, viděl, že se ještě hlouběji sklání pod tíhou rampouchů. Čekali jsme a dívali jsme se — nevím, zda to bylo údivem, či ze strachu, do toho vjetí. Náš kuň sdílel asi s námi podobné pocity, neboť to ubohé zvíře vzepřevši se opatrně nohama několikerým trhnutím odsunulo saně poněkud nazpět.

Jak jsme tu ještě stáli a dívali se - nepromluvili jsme ještě ani slova — slyšeli jsme opět onen úder, který jsme dnes už dvakráte zaslechli. Teď však nám byl úplně jasný. Napřed pronikavé prasknutí, takřka jako výkřik, pak krátký závan, svist nebo tření a pak ten temný, dunivý pád, jímž se jeden z mohutných kmenů octl na zemi. Rána prošla lesem a houštinou tlumících větví jako dunění; byla provázena těž cinkotem a třpytem, jako by někdo zamíchal a zatřepal nesmírným množstvím skla — a pak bylo vše zase jako dříve, kmeny tu stály a trčely pomíchané, nic se nehýbalo a šumění stálo a trvalo dále. Jak to bylo podivné, když docela blízko nás spadla větev, větvička nebo kus ledu; neviděli jste, odkud

to přišlo, zahlédli jste jen kmitnutí, zaslechli snad úder, ale nespátřili jste již vyšvihnutí opuštěné a ulehčené větve, a vše trčelo zase dále tak ztrnulé jako před tím.

Pochopili jsme, že nemůžeme vjeti do lesa. Možná že už někde ležel přes cestu strom se všemi svými větvemi, přes nějž bychom se nebyli dostali, a který bychom také nebyli mohli objeti, neboť stromy tam stály hustě, prolétající navzájem své jehličí a sníh byl usazen až v nejnižším větroví a spleti. Kdybychom se pak byli chtěli vrátiti cestou, kterou jsme přijeli a kdyby zatím i tu se byl položil nějaký strom, byli bychom bývali v zajetí. Pršelo dále bez přestání, sami jsme byli už zase obaleni ledem tak, že jsme se nemohli hnouti, aniž bychom prolomili ledový povrch, saně byly těžké a celé ve skle a též ryzák nesl své břímě — kdyby na něčem ve stromech bylo přibylo na váze jen o unci, snadno to mohlo spadnouti, ba samy kmeny mohly se lámati, špičky rampouchů mohly sjížděti jako ostré klíny, už tak jich množství leželo roztroušeno po cestě, která před námi ležela, a co jsme tak stáli, zaslechli jsme v dálce opět ony temné údery. Když jsme se ohlédli tam, odkud jsme přijeli, nebylo na všech těch polích a v celém kraji viděti ani člověka ani jiného živého tvora. Jen já jsem tu byl s Tomášem a s ryzákem, sám a sám v širé přírodě.

Řekl jsem Tomášovi, že se musíme vrátiti.

Gerard Manley HOPKINS

ZIMA S GOLFSKÝM PROUDEM

*Větve, větve jsou holé dosti,
země však vůbec neucítla sních.
Kožešinou mrazu jest oděn náš břečlan a drsně*

*ozubeny jinovatkou se vyjímají ostružiny.
Chraptivé listí se plazí po syčící zemi,
neboť vzdýchající vítr uléhá.*

*Jsou-li však rozpoutány poryvy deště
a z vlhkého peří ždímají krůpěje,
zanesený potůček plyne přerývaným zvukem*

*hněta násep bláta, jenž ucpává
jeho koryto pod tarasící korou
listí spadalého do podrostu.*

*Prostá pasáž slabých tónů
je vše, čeho se odváží zimní pták.
Rohový měsíc v denním světle pluje*

*tak skelně bílý po obloze,
tak podoben hoře hyalitu
a modře narýsován tak něžně,*

*že jsem jej nikdy neviděl tak nádherný.
Leč za černými větvemi, vzácně oděnými
v závoje hedvábného bleskotání a záření,*

*obetkaný a vodnatý západ,
kde tamto tkví šarlatová ohnivá koule,
zdá se jako prostřen k hodování a odpočinku.*

*Vidím dlouhé pásy fialek
v berylem pokrytých bažinách tak kalných.
Paktol zlatých vod omílá*

*své žíhané hráze a žlutý lem,
voskové barvy pláčí a plynou,
a klesajíc k jeho planoucímu okraji*

*do nízké modré mlhy slunce
se ztrácí a celý náš den je skončen.*

Z angl. Vavřinec Vodička.

RUDOLF SCHWARZ:

Martin Buber: Rozhovor.

V tomto malinkém ale bohatém svazečku líčí Buber příležitostně jednu událost svého náboženského života, kterou nazývá svým obrácením. Za mladších let prý mu byly náboženské věci velikou výjimkou. »Zažil jsem chvíle, které byly vyňaty z běhu věcí. Pevná skořápka všedního dne byla odněkud proděravěna. Spolehlivá stálost zjevů tu selhávala; přepadení, které se tu odehrávalo, rozrazilo jejich zákon. . . Nějaký důvěrně známý předmět stal se při pozorování náhle přívětivým i děsivým a nakonec skýtal průhled do tmy samého tajemství, v níž se kmitaly blesky.« Nebo zcela znenadání se roztrhl čas, »pevná stavba světa a ještě pevnější sebejistota se rozprskly, a člověk, ten bezpodstatný kdosi, kterým jste pak ještě tak tak byli, byl vydán přemíře plnosti —«. »Náboženská zkušenost byla zakusením jinakosti, která nezapadala do souvislosti života. Tam kdesi byl obvyklý život se svými pracemi, zde však vládla nábožnost, osvícení, vytržení, bez času a bez sledu. Můj život tu zahrnoval v sobě tento i onen svět, a nebylo pojítka leč jen vždy právě

ten okamžik, v němž nastal přechod.«

A tu se událo něco, co prý tento jeho »náboženský« svět zavrhlo a odsoudilo. Navštívil ho člověk. Neznal ho a také nevěděl, co chce, ale byl k němu vlídný, bavil se s ním nenuceně a neopomenul prý ničeho až na to, že »neuhodl otázek, kterých onen člověk nepoložil.« Krátce na to, když už bylo pozdě, dověděl prý se, že ten člověk si nepřišel k němu porozprávět, nýbrž že si k němu přišel pro rozhodnutí. Byl by ho mohl uchrániti před zoufalstvím, kdyby mu byl lépe naslouchal, ale takto selhal — selhal »po jíturu prožitém v náboženském nadšení.«

»Od té doby jsem nechal oněch »náboženských« věcí, které jsou výjimkou, anebo ony nechaly mne. Nemám už nic jiného nežli všední den, z něhcz nikdy nebývám vyňat. Tajemství už se neotvírá, uniklo anebo se zde usadilo —, kde se vše děje právě jak se nahodí. Neznám už plnosti leda plnost každé smrtelné hodiny plné požadavků a odpovědnosti. Dalek toho, abych jí byl práv, vím nicméně, že její požadavky ke mně promlouvají a že smím odpovídati odpovědností, a vím, kdo mluví a kdo žádá odpověď«. Žítí znamená býti neustále oslovován. »Znamenání tohoto oslovování nejsou něčím mimořádným, něčím, co vystupuje z řádu věcí; jsou právě tím, co se zase a zase děje, právě to, co se chtě nechtě děje, tím oslovením nic k tomu nepřibude.

Vlny etheru hučí stále, jenže my máme své přijímače většinou vypnuty. Co se mi přihází, to mne oslovuje. Jakožto to, co se mi přihází, dění světa mne oslovuje.« Svět jest pln znamení, dostává se nám jich neustále, »třeba jen, abychom se postavili, abychom vnímali.

Ale tato odvážnost se nám zdá příliš nebezpečnou, tyto nezvučné hromy jako by nás chrožovaly zničením, i zdokonalujeme pokolení za pokolením ochranný aparát. Všechna naše věda nás ujišťuje: Buď klidný, to všechno se děje, jak se právě dítí musí, ale na tebe nic z toho se neobrací, tebe tím nikdo nemíní, to je právě »svět«, můžeš ho žít, jak chceš, ale ať cokoliv s ním v sobě začneš, všechno to vychází tcliko od tebe, na tobě nikdo nic nežádá, nikdo tě neoslovuje, vše jest zticha. Každý z nás vězí v pancíři, na který si brzy zvykneme, že už ho ani necítíme. Jen tu a tam nějaký okamžik jím pronikne: Copak se to zvláštního událo? Nebyla to událost z takových, s jakými se setkáváme každý den? Ovšem, takové jest to každý den, jenže my tu nejsme každý den —«

»S této věže časů se ti namítne, že tohle není nic jiného nežli odrůda staré pověry, která mní, že kosmická a tellurická dění mají pro csobu člověka bezprostřední a postížitelný význam: místo aby člověk nějaké dění pochopil fyzikálně, biologicky a sociologicky, snaží se vyzkou-

mati jeho domnělý význam, pro který v rozumném čase prostorovém kontinuu světa není místa.

»A tak jsem se tedy, aniž jsem se nadál, dostal do společnosti augurů.

»Jenže ať už je to hádání z vnitřností nebo z hvězd, znamením, k nimž dojde, jest příznačné to, že jsou ve slovníku, třebaš nepsaném, . . . možno si je »vyhledati«. Společnou signaturou všech těch neplech jest stejnost: to, co zůstává stejným, co jednou pro vždy bylo zjištěno, bezvýjimečná použitelnost pravidel, zákonů a analogických úsudků. Čemu se tak obyčejně říká pověra, zdá se mi spíše pavěděním. Od »pověry« v třináctku vede nepřetržitý žebřík až do nejzávratnějších výšin gnose; není to ani opicí skutečné víry.

»Skutečná víra — smím-li ovšem tak jmenovati to stavění se a naslouchání — začíná tam, kde přestává vyhledávání ve slovníku, kde to vyhledávání člověka přejde. Co se mi přihází říká mi něco, ale co to jest, co mi to říká, nemůže mi býti oznámeno žádnou tajnou zvěstí, neboť to ještě nikdy předtím nebylo řečeno. Nelze toho vysvětlovati jako toho nelze přeložiti, není to zkušenost, na kterou by si bylo možno vzpomenouti bez závislosti na její situaci, zůstane to vždy oslovením onoho okamžiku, otázkou někoho, kdo se ptá, otázkou, která chce svou odpověď.

»Víra stojí uprostřed proudu toho, co se neopakuje, a tento proud jest překlenut věděním. Pro práci lidského ducha jsou nezbytnými všechny ty nouzové stavby analogiky a typologie. Ale útekem by bylo vstoupiti do nich, kdyby ke mně nebo k tobě přistoupila otázka toho, který se ptá. Příroda jest slovem, které člověk vnímá hledícími a číjícími smysly.«

»Býváme oslovováni znamením života, který se nám přihází. Kdo mluví?«

»Neprospělo by nám, kdybychom v odpověď položili slůvko Bůh, jestliže bychom to neučinili z hloubky oné rozhodné chvíle svého osobního žití, kdy jsme musili zapomenouti vše, co jsme se domnívali o Bohu věděti, kdy jsme si nesměli ponechat nic, co jsme zdědili, čemu jsme se naučili, co jsme si sami vymyslili a kdy jsme byli ponořeni v noc.

Když z ní vystupujeme v nový život a začínáme v něm přijímatí znamení, co můžeme věděti o tom, že — ten nám je dává? Jen to, co případ od případu ze znamení sami se dozvíme. Nazve-li mluvčího této řeči Bohem, pak jest to vždy Bůh jednoho okamžiku, Bůh okamžikový.

Teď použiji neohrabaného přirovnání, ježto žádného kloudného neznám.

Když si opravdu osvojíme nějakou báseň, víme o básníku jenom to, čeho se o něm dozvíme z ní — žádná biografická moudrost nám nepo-

může ryze si osvojit, co si máme osvojit: Osoba, o níž nám běží, jest subjektem této jediné básně. Jestliže však stejně věrným způsobem čteme jiné básně téhož básníka, tu jejich subjekty, vzájemně se doplňující a potvrzující, přece jen se pojí v jediné polyfonní bytí osoby.

»Tak z těch, kdož dávají znamení a promlouvají v žitém životě, z okamžikových bohů indenticky vyrůstá Pán Hlasu, Jeden.« — —

Toto asi jsou nejvnitřnější myšlenky knihy. Ty se rozrůstají v množství aplikací a poznatků. Jak člověk jest bytostí po výtce obdařenou smysly, jak jest otevřen pro jakékoliv vnímání, pro jakýkoliv postřeh a jak odpověď naň jest již zde, odpověď, kterou musí v sebe přijmouti všemi póry svého těla. Co to znamená žítí »dialogicky«, a jak se to projevuje v obcování mezi lidmi naprostou upřímností a úplným uvědoměním si druhého člověka. Což znamená žítí v zodpovědnosti.

Pojem zodpovědnosti třeba zase přenést z oboru zvláštní ethiky, z oboru volně ve vzduchu visící »povinnosti« do oboru žitého života. Pravá zodpovědnost jest pouze tam, kde se skutečně odpovídá.

Odpovídá na co?

Na to, co se člověku přihází, co člověk doslechne, co vycítí. Každá konkrétní chvíle se svým obsahem světa a osudu, která jest přidělena o-

sobě, jest pozornému člověku mluvou. Pozornému, neboť není třeba něčeho více, aby člověk začal se čtením daných mu znamení. Právě proto jest nezbytný celý ten aparát naší civilisace, aby uchránil člověka před tímto pozorem a jeho následky. Pozorný člověk by totiž nebyl se situací, která k němu v tomto okamžiku přistupuje, v dalším okamžiku »vypořádán«, jak jest zvyklý: byl by vyzván, aby se jí podvolil, aby do ní vnikl. Při tom by mu nic nepomohlo, o čem si myslil, že jest to jeho majetkem a že toho může kdykoliv použití, žádná znalost a žádná technika, žádný systém a žádný program, neboť nyní by měl co činiti s tím, čeho nelze zařaditi, totiž přímo s konkrétnem. Tato řeč nemá abecedy, každá její hláska jest novým výtvořem a jen jako takovou lze ji zachytiti. Na pozorujícím se žádá, aby čelil tvoření, které se před ním děje. Děje se jako řeč, a to nikoliv jako řeč, která se přehání přes hlavy, nýbrž jako řeč pronesená přímo k němu; a kdyby se někdo zeptal druhého, zda také on slyší, a ten by přisvědčil, pak se dorozuměli toliko o tom, že zakoušejí, ale nikoliv o tom, čeho zakoušejí.

Hlásky však, z nichž se tato řeč skládá, jsou příhody našeho všedního žití. V nich býváme osloveni, ať už jsou jakékoliv. »velké« nebo »malé«, a ty, které platí za velké, nedávají větších znamení než ostatní.

»Tím, že si je uvědomujeme, není však ještě rozhodnuto o našem stanovisku. Vždyť ještě můžeme se obklopiti mlčením — zjev charakteristický pro významný typ naší doby — aneb se uhnouti do zvyklosti. Ale může se státi, že se opovázíme odpověděti, koktajíce asi, neboť k zřetelnému článkování nám jen zřídka kdy duše stačí. ale jest to poctivé koktání, asi jako když smysl a hrdlo jscu zajedno v tom, co třeba říci, ale hrdlo jest tím příliš polekáno, nežli aby z něho spořádaný už smysl mohl vyznít čistým tónem. Slova naší odpovědi bývají mluvena řečí, která jest stejně nepřeložitelná jako řeč oslovení. řečí konání nebo nekonání. Co takto bytím říkáme, toť naše podvolení se situaci, proniknutí situace. Takto teprve, věrní ckamžiku, zakoušíme života, který jest něčím jiným nežli součtem okamžiků. Odpovídáme okamžiku, ale zároveň odpovídáme zaň, zodpovídáme jej. Nově stvořené konkretum světa bylo nám vloženo do náruče; zodpovídáme je. Pes na tebe pohlédl, zodpovídáš jeho pohled; dítě tě uchopilo za ruku, zodpovídáš jeho dotek; zástup lidí se hýbe, zodpovídáš jeho bídu.«

PAUL KELLER

JAK JSEM JEL S MILÝM PÁNEM BOHEM NA SANÍCH.

Je nesnadné tvrdit, že by venkovští chlapci měli nějak zvláště silný odpor k sáňkování! Asi tak před třiceti lety, když jsem byl ještě venkovským klukem, bylo sáňkování i pro mne jedním z největších životních požitků. Jen jednou jsem se rozmyslel, když mne uprostřed zimní noci za mrazu probudili. Znamenalo to: okamžitě vstát a s panem farářem jeti k nemocnému. . . Venku, ve vesnici leží zedník Henčl a skonává . . .

Prokřehlý seděl jsem na posteli a namáhal jsem se s obouváním bot. Vždycky jsem měl jen jeden pár. Byly z hovězí kůže, měly dlouhé nártý. Švec Rupert je vždycky tak zmotal, že se obouvání jich dařilo jen v té věci obeznanému. A potom měly ještě jednu příjemnou vadu. Maje poutka nártů vysoko vytažená, musil jsem pokaždé obskákat celou světnici a sedmnáctkrát dupnout na podlahu, než jsem se do nich dostal. Ty botky jsem nenáviděl. Každý pár měl rok

vydržet. A také vydržely, totiž ty nártý; ale špičky byly většinou již za čtyři neděle » pryč«, což bylo ševci Rupertovi pobídkou, aby dal » příštipky« — kusy kůže skutečně směšných tvarů a podob a sešité dokonale křivými stehy šedou, ošklivou ševcovskou dratví. A v takové obuvi chtějí vyhnat mladého muže, který už z jakýchkoli důvodů má k něčemu vypadat.

Byl jsem i tenkrát rád, když jsem » v nich« byl a přesvědčil se, že dokonce obě paty dole správně dosedají. Moje ostatní oblečení bylo rychle ukončeno, a za chvíli jsem již šlapal vysokým sněhem ke kostelu. Ve Vesnické ulici bylo mrtvo a pustó, sníh mi skřípal pod nohama a měsíc, vykukující z mraků, rozléval ponuré světlo na uličky. Ve škole jsem si vyzvedl kostelní klíč a šel jsem na hřbitov, uprostřed něhož stál náš kostelíček.

Mrtvých jsem se nebál. Až na jednoho! Hostinského Winttra, s nímž jsem byl za jeho života na štíru. Měl velké potěšení v tom, že mne tahal za vlasy nebo za uši a já jsem mu vyvedl též několik nepěkných kousků. Jako školáci děláme, co jen můžeme. Teď ležel hostinský Winttr na hřbitově, zrovna u vchodu; kdykoliv jsem šel kolem jeho hrobu, měl jsem vždy tísnivý pocit.. teď vystrčí nohu a dá ti jednu do zad, až upadneš! V půlnočním čase se tento pocit

strachu zesiloval a nic nepomáhalo, že jsem sám sebe konejšil a domlouval si: . . . hostinský Wintř by si dal pozor, aby ze svého teplého hrobu vystrkoval nohu na studený vzduch, už proto, že ho tak často trápívala dna! Ale ne, nešlo to zapřít: bál jsem se. S počátku jsem šel zcela tiše a opatrně, jakmile jsem však přišel k jeho hrobu, utíkal jsem, seč mi síly stačily. Při tom jsem si vzpomněl zase na babičku, která ležela rovněž u cesty a která mi za svého života tisíckrát říkala: »Hochu, nedupej tolik, víš, že mě bolí hlava!«

V kostele mi bylo lépe. Jako ministrant jsem měl skoro každý den v kostele službu a cítil jsem se v něm jako doma. Nebylo tu nic, co by mě i v nejmenším mohlo poděsit, ani tato hluboká tma, jen osvětlovaná slabě věčnou lampou. Otevřel jsem dveře sakristie a vzal jsem »pytlík nemocných«. Byl to hnědý plátěný pytlík, v kterém byl kříž, dva svícny, dvě ohořelé svíčky, zvonek a ostatní, čeho bylo třeba k svátosti posledního pomazání. Tu zazněl kostelem hlas: »Jsi tu?« — »Ano«, odpověděl jsem. Byl to pan farář. Vystoupil po stupních oltáře a otevřel tabernakulum. Klekl jsem a bil se v prsa. »Pane Ježíši, pro Tebe žiji! Pane Ježíši, pro Tebe zemru! Pane Ježíši, Tobě chci patřit, teď i na věčnosti.« Pan farář vzal z ciboria svatou Hostii,

vložil ji do zlatého pouzderka, to dal do hedvábného sáčku, který měl zavěšený na prsou, zavřel tabernakulum a šli jsme.

Na silnici čekal farářův kočí se saněmi; vyšvihl jsem se k němu na kozlík, on mi přehodil přes kolena příkrývku a už se jelo.

Měsíc vyšel z mraků a osvětloval bílou cestu. Za chvíli jsme byli za vesnicí; jeli jsme přes pole k malé usedlosti, kde ležel zedník Henčl v posledním tažení. Bylo mi divně u srdce, přemítavě. V saních jsme byli čtyři: já, kočí, p. farář a milý Pán Bůh! Modlil jsem se Otčenáš a několik zbožných veršů, potom však znovu zvítězila moje trochu hrubá povaha venkovského chlapce a začal jsem přemítat. Napadlo mi, že jen zřídka jsem s milým Pánem Bohem tak sám jako nyní. V kostele je pořád mnoho lidí a všichni mají nějakou prosbu, někteří i deset nebo tisíc. Ale nyní, když jsme byli tak sami v saních, mohl bych se snadno dostat k slovu a počítat s vyslyšením. Ale velmi jsem se bál a potočil jsem nejdříve hlavu dozadu, smím-li se toho odvážit a nebude-li to p. farář slyšet. A tu mi bylo, jako kdyby mi někdo říkal: Jen to všechno řekni od srdce! Tak jsem to všechno řekl; nechci nic zkrášlovat a budu opakovat svou neobvyklou modlitbu.

Začal jsem s tím, že jsem se ve škole učil, že

milý Pán Bůh nechce nic zadarmo, že odměňuje i ten nejmenší dobrý skutek. Nu, a jistě to není snadné vstát v noci z teplé postele, obout si těsné boty a jít na hřbitově kolem hrobu hostinského Wintra a potom kolem babičky, kterou vždy bolívala hlava. To všechno jsem udělal z lásky k Spasiteli a nebude-li má žádost přílišná, pak pěkně prosím, aby to zařídil tak, abych nemusil pořád chodit v těchto ošklivých botách, ale abych dostal pořádné kamaše z města, gumou potažené! Takové, jaké měl syn listonoše, když byl u nás ve vesnici s tatínkem na prázdninách.

Tak — a už to bylo venku. Chvilí jsem seděl tiše; pak jsem znovu obrátil hlavu, nepřichází-li zezadu nějaká odpověď. Ale nic nebylo slyšet, ani ano, ani ne. Seděl jsem a byl jsem více zražen.

»Jeď rychleji«, zvolal p. farář na kočího. Ten popohnal koně a brzo jsme zastavili před domem zedníka Henčla. Jeho žena vyšla nám se šesti dětmi vstříc a všichni padli na kolena vzlykajíce. Pan farář jim požehnal, vyzdvihuje nejsvětější Svátost a pozdravil: »Pokoje tomuto domu a všem, kteří jsou v něm.« Pak jsme vystoupili po úzkých, příkrých schodech nahoru. V horní světnici ležel Henčl. Celý svůj život pracoval tak těžce a tolik strádal, že byl ve svých

pětatřiceti letech na konci svých sil. Červené růže souchotin kvetly na jeho tvářích a oči se mu leskly, jako kdyby byly ze skla.

Na stole byl prostřen bílý ubrus; postavil jsem naň kříž a svícny, zapálil svíčky, jichž zmrzlé knoty dlouho praskaly, než vzplály, a pak položil pan farář nejsvětější Svátost na dělníkův stůl. Protože se jeho ubohý život chýlil ke konci, přišel Král světa k zedníkovi Henčlovi.

Pan farář mlčky pokynul; všichni jsme vyšli ze světnice. Nemocný se zpovídal. Zatím jsme stáli venku na úzkém zápraží a na schodech. Padla na mne těžká duševní úzkost. Styděl jsem se za modlitbu na saních. Nebyl jsem jako ten farizej v chrámu, který se přetvařoval a milému Pánu Bohu vypočítával své zásluhy? Nerušil jsem Spasitele svou pošetilou modlitbou o botkách? Spasitele, který opustil zlatý kalich, jel k nemocnému a který jistě celou dlouhou cestu myslil jen na duši nemocného?

Ó, všechno bylo jakoby stvořeno, aby se i venkovský chlapec zadumal sám nad sebou. Henčlová spínala ruce k nebi a šest dětí, které stály kolem ní, plakaly a trásly se zimou a lítostí.

A tu padl můj pohled na nohy dětí. Ani jedno nemělo boty nebo střevíce; stály tu v dřevácích, na bosých nohou měly jen špatné, záplatované

punčochy a jedno bylo jen na boso v dřevácích. Tak chudé byly, dokud otec žil, a hle, nyní umírá! Co bude potom? Všichni spínali ruce k nebi! Vzlykal jsem s nimi a myslil jsem na svého otce, který byl zdrav a v poctivé práci musil těžko vydělávat, aby mi mohl koupit tyto pevné botky, které jsem měl na sobě. Nemohl jsem jinak: sklonil jsem se a pohládl jsem kožené nárty.

P farář otevřel dveře, bylo po zpovědi. Všichni jsme vešli do světnice nemocného. Byl jsem tak zmaten, že mne musil duchovní nejdříve tiše napomenout, abych začal cbečné vyznání hříčů.

Tedy jsem začal: »Confiteor Deo omnipotenti. . quia peccavi. . mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa . . .« Vložil jsem do toho i svou vinu a cítil jsem i sám útěchu, když pan farář promluvil do ticha noci: »Indulgentiam absoluteionem et remissionem peccatorum tuorum.«

Pak otevřel zlatou krabičku a jako bílá hvězda vystoupila Svatá Hostie, na níž se díval umírající žhoucimi zraky jako na poslední útěchu, poslední zastavení.

»Pane, mně nedávej nic, dej všechno Henčlovým!« modlil jsem se vřele, zatím co jsem třikráte zvonil zvonečkem k »Domine, non sum dignus . . .«

V úplném upokojení srdce jsem jel domů. Byli jsme již jen 3 na saních: já, kočí a pan farář. Nej-

lepší z nás zůstal u zedníka Henčla. A v míru a pokoji jsem vyslechl příštího dne zprávu, že Henčl ještě té noci skončil.

To všechno se stalo před třiceti lety. Ale já vím, jakým byl milý Pán Bůh dobrým společníkem na saních. Dostal jsem brzy městské gamaše a Henčlovy děti chodí dnes po světě v pořádných a pevných botách a střevících.

Z němčiny přeložil V. Štěpánovský.

KALENÁŘ ČILJI POŘAD MĚSÍCŮ, DNÍ A SVÁTKŮ NA ROK 1940.

leden	IHS	2	3	4	5	6	červenec	I	2	3	4	5	6
I	8	9	10	11	12	13	VIII	8	9	10	11	12	13
II	15	16	17	18	19	20	IX	15	16	17	18	19	20
Sp	22	23	24	25	26	27	X	22	23	24	25	26	27
Sx	29	30	31				XI	29	30	31			
únor							srpen						
Qu	5	6	7	8	9	10	XII	5	6	7	8	9	10
I	12	13	14	15	16	17	XIII	12	13	14	15	16	17
II	19	20	21	22	23	24	XIV	19	20	21	22	23	24
III	26	27	28	29			XV	26	27	28	29	30	31
březen							září						
IV	4	5	6	7	8	9	XVI	2	3	4	5	6	7
V	11	12	13	14	15	16	XVII	9	10	11	12	13	14
VI	18	19	20	21	22	23	XVIII	16	17	18	19	20	21
▲	25	26	27	28	29	30	XIX	23	24	25	26	27	28
I							XX	30					
duben							říjen						
II	1	2	3	4	5	6	XI	7	8	9	10	11	12
III	8	9	10	11	12	13	XXII	14	15	16	17	18	19
IV	15	16	17	18	19	20	XXIII	21	22	23	24	25	26
V	22	23	24	25	26	27	XXIV	28	29	30	31		
květen							listop.						
VI	1	2	3	4	5	6	XXV	4	5	6	7	8	9
▼	6	7	8	9	10	11	XXVI	11	12	13	14	15	16
I	13	14	15	16	17	18	XXVII	18	19	20	21	22	23
II	20	21	22	23	24	25	XXVIII	25	26	17	28	29	30
červen							pros.						
III	3	4	5	6	7	8	I	2	3	4	5	6	7
IV	10	11	12	13	14	15	II	9	10	11	12	13	14
V	17	18	19	20	21	22	III	16	17	18	19	20	21
VI	24	25	26	27	28	29	IV	23	24	25	26	27	28
VII								29	30	31	★		

KNIHY,
pořadatelům Archů dodané
(do konce prosince 1939.)

Od kvapného určování hodnot v umění a literatuře zrazuje nás již přísloví: Nechval dne před večerem. Tentokrát došlo více knih, jež nebylo možno naráz prostudovati a tak udělali jim lístky $7\frac{1}{2} \times 12$ cm. Jen je prostě zaznamenáváme a tím kvituje jejich dodávku. Zhodnocení vyjde samovolně až v příštích číslech Archů.

Suzanne RENAUD, VICTIMAE LAUDES. 1939, Pardubice, Vokolek.

KŘEŠŤANSKÉ UČENÍ veršemi vyložené od P. Bedřicha BRIDELA T. J. Do tisku připravil a poznámkami doprovodil Dr. Josef Vašica. Vydal exerciční dům Otců Redemptoristů v Slezském Frýdku. Camile MAYRANOVÁ, ŽIMA. Z franc. přeložil Jan Čep. Melantrich, Praha.

Bedřich MALINA, DÉJINY ŘIMSKÉHO BREVIÁŘE. 2 díly. Vyšehrad, Praha.

G. HOORNAERT S. J., BOJ ČISTOTY. Kurs 48. při Dobrém Díle ve Staré Říši na Moravě.

Lancknechta Bedřicha SCHWARZENBERGA ŠPANĚLSKÝ DENÍK A ZROZENÍ REVOLUCÍ. Knihy Řádu. Vyšehrad, Praha.

Ondřej František de WALDT, CHVÁLA ČESKÉHO JAZYKA. Pourova edice XII, Praha-Vršovice, Norská 10.

MÁNESŮV odkaz národu: ZEMI MILOVANÉ. Uspořádal a úvod napsal František Kovárna. Naklad. Orbis v Praze XII.

Janko SILAN, REBRÍK DO NEBA. Vydal Spolok sv. Vojtěcha v Trnave.

František SPRINGER, SPLACENÝ PENÍZ. Prózy. Pourovy edice sv. XIII. S mědirytinou Františka Tichého.

Zdeněk ŘEZNÍČEK, SAMOTY. Edice Delfín, Olomouc (Bohuslav Durych) – Pardubice (Vokolek). S rytinou Bohusl. Reynka.

Jan Fr. HRUŠKA, U MÁMY, U MAMIČKY. Nakladatelství Vyšehrad, Praha.

Lama YONGDEN, MIPAM, lama s Paterou Moudrostí. Tibetský román. Symposion, Praha.

J. B. PRIESTLEY, BRATRSTVO SOUDNÉHO DNE. Sfinx, Bohumil Janda, Praha.

Dominik PECKA, TVÁŘ ČLOVĚKA. Edice Akord v Brně.

KNIHA O RODU A UTRPENÍ SVATÉHO KNÍŽETE VÁCLAVA. Přeložil a kritickým doprovodem opatřil Dr. Josef Vašica. Pourovy edice sv. XIV. S dřevoryty Antonína Strnadla.

A. A. MILNE, MEDVÍDEK PU. Vyšehrad, Praha. DŽUNG KUE ANEB VÍTEZ NAD ĎÁBLY. Devátá mistrovská kniha staré Číny. Symposion, Praha.

Zdeněk ŘEZNÍČEK, VYSOČINA, Poesie. Edice Magnificat, kterou vede a vydává Zdeněk Řezníček v Kroměříži.

Mikuláš ŠPRINC, OZVENY V SAMOTÁCH. Edice Slovo, 5. Vydává Urbánek a spol v Trnavě. Dr. Jan STRAKOŠ, BOHUSLAV BALBÍN. Edice Akord v Brně.

Reinhard Johannes SORGE, MYSTICKÉ ROZHOVORY. Přeložil Otto F. Babler. Edice Hlasy sv. 40. I. R. MALÁ, BEZ POČÁTKU A KONCE. Román. Dva svazky. „Vyšehrad“, Praha.

P. Egid BITTER a dr. Burkhard MATHIS, POSVÁT-NÁ HROUDA. Kázání k rolníkům. „Vyšehrad“, Praha.

H. JACKSONOVÁ, RAMONA. Román z kalifornského života. Přeložil a upravil Bohuslav Durych. „Vyšehrad“ v Praze, 1939.

Egmont COLERUS, OD BODU K ČTVRTÉMU ROZMĚRU. Geometrie pro všechny. Z němčiny přeložil Jan Rey. Vydavatelstvo Družstevní práce v Praze 1939.

Romano GUARDINI, O ŽIVÉM BOHU. Duchovní slovo. Z němčiny přeložil František Pastor. Dobré Dílo ve Staré Říši, 1939.

Jan DRDA, ZACHRÁNĚNÍ MATEJE ŘEZÁČE. Soukromý, neprodejný tisk nakl. Fr. Borový, Praha, k novému roku 1940.

POSVÁTNE OBŘADY. Svěcení infulovaného opata, podle obřadu Církve svatě Římskokatolické.

Zpracoval a přeložil Josef Papica. Nákladem vlastním, v Praze 1939.

Vladimír HORNŮV, KRÁLOVNA MÁJE. Básně. Knihovna Vinice Páně, v Praze 1939.

Zofja KOSSAKOVA, PUŠKAŘ ORBANO. Přeložil Jaroslav Janouch „Vyšehrad“, Praha, 1939.

Jean de LA VARENDE, KENTAUR BOŽÍ. Z franč. Jaroslav Zaorálek. „Novina“ Praha, 1939.

A. A. MILNE, DŮM U MEDVÍDKA. Z angličtiny přeložila Hana Skoumalová. „Vyšehrad“, Praha, 1939.

Václav RENČ, VINNÝ LIS. Básně. „Novina“, Praha, 1938.

Edvarts VIRZA, U STRAUMĚNŮ. Z lotyštiny přeložil Alois Červín. „Novina“ v Praze, 1939.

Karl Benno von MECHOV, RANÉ LÉTO, román. Z němčiny přeložil Jaroslav Janů. „Novina“ v Praze, 1939.

Jaroslav POKORNÝ, DVOJÍ CESTA. Román. „Vyšehrad“, Praha, 1939.

ŠEST KÁZÁNÍ Z HOMILIÁŘE OPATOVICKÉHO. Vybral, přeložil a doslovem opatřil Karel Dokočil. Vánoční tisk Katolického Literárního Klubu 1939. Vydal „Vyšehrad“ v Praze.

ITALSKÁ CESTA MIKOLÁŠE ALŠE. Dva dopisy a jedenáct kreseb ze zápisníku Mikoláše Alše. Předmluvu napsal dr. Emanuel Svoboda. Soukromý tisk Melantrichu k vánocům 1939.

B. NĚMCOVÁ, DIVÁ BÁRA a jiné povídky. „Vyšehrad“ v Praze, 1939.

Jean GIONO, BITVA V HORÁCH. Přeložil Jaroslav Zaorálek. Symposion, Praha, 1940.

Herman de MAN, Voda stoupá. Přeložila Lída Falťová. „Novina“, Praha, 1938, za 25 K.

Fabio TOMBARI, ŽIVOT. Přeložil Josef Kostohryz, „Novina“ v Praze. 1938, za 25 K.

MORA Ferenc, PÍSEŇ O PŠENIČNÝCH POLÍCH. Přeložil Ladislav Jehlička, „Novina“ v Praze, 1939, za 25 K.

Adalbert STIFTER, STARÝ MLÁDENEC. Přeložil Bohuslav Durych. Vydal „Velehrad“ v Olomouci, 1939, za 10 K.

Jules ROMAINS, LIDÉ DOBRÉ VŮLE. MRAKY NA OBZORU. Přeložil Jaroslav Zaorálek. Fr. Borový v Praze, 1938. Za 25 K.

Svetoslav VEIGL, VÝSTUP NA HORU TÁBOR. Básne. Edicie Lipa v Bratislave. Za 10 K.

PÍSEŇ O NĚMÉ TVÁŘI. Antologie básní o zvířatech. Sebral O. F. Babler. Edice Hlasy na Svatém Kopečku u Olomouce, 1939, za 16.50 K.

Suzanne RENAUD - Bohuslav REYNEK, VÁNOCE. Vyšlo 60 výtisků k Vánocům I. P. 1939. Báseň francouzsky, překlad její do češtiny a 3 suché jehly Bohuslava Reynka. Skvělá báseň, skvělé rytiny.

O ÚCTĚ ANDĚLA STRÁŽNĚHO. Sebral a vydal Antonín ŠORM. Adresa: Praha XIX., Dejvice čp. 751, ulice Nad Šárkou. 38.

Antonín ŠORM - Antonín KRAJČA, MARIÁNSKÉ

SLOUPY V ČECHÁCH A NA MORAVĚ. Tištěno a vydáno u Antonína Daňka v Praze, l. P. 1939 péčí Mariánských Družin Pražských, 200 ilustrací. J. L. MIKOLÁŠ, SKALICKÝ FARÁŘ P. JOSEF ONDEREK, rodák z Těrlicka, kněz vlastenec. Nástin života a díla. (1811–1877.) S podobiznou. Onderkův Kancionál, Soukromý neprodejný tisk, vydáný u příležitosti 75. výročí sepsání Zpěvníku. Skalice, 1939.

POHÁDKY O PÁNU BOHU a jeho světcích. Ze slovanských lidových povídek uspořádal Otto F. Babler. „Vyšehrad“, Praha, 1939.

Emil BAUMANN, ZNAMENÍ NA RUKOU. Román. Z franč. přeložil Leopold Vrla. Edice Akord v Brně 1939. Za 16 K.

Bohuslava BALBÍNA, kněze Tovaryšstva Ježíšova, ŽIVOT SVATÉHO JANA NEPOMUCKÉHO. Vydal a poznámkami opatřil dr. Josef Vašica. 1940 vydal Ladislav Kuncíř v Praze za 15 K.

Tomáš KEMPENSKÝ, RŮŽOVÁ ZAHRÁDKA. Přeložil Emanuel Hauner. Ladislav Kuncíř v Praze, 1940. Za 7·50 K.

František LAZECKÝ, STUDNA V SELSKÉM DVOŘE. Vydal „Vyšehrad“, Praha, v Knihách Řádu l. Páně 1939. Kresby Antonína Strnadla.

Pierre TERMIER, SLÁVA ZEMĚ. Nakladatelství „Vyšehrad“ v Praze 1939.

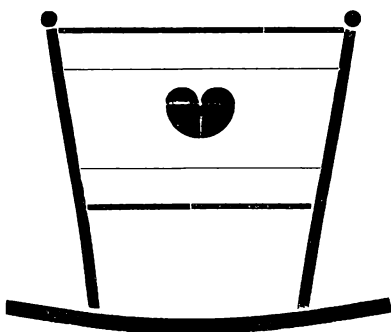
ThDr. P. Augustin NEUMANN O. S. A. K DĚJINÁM HUSITSTVÍ NA MORAVĚ. „Velehrad“, naklada-

telství dobré knihy v Olomouci 1939.

Julian DUGUID, PLÁŠŤ Z OPIČÍ KŮŽE. Edice Symposion, Praha, Na Perštýně 2. Obrázky od M. Floriana.

Don Luis de GÓNGORA Y ARGOTE, BÁJE O ÁKIDU A GALATEII. Překlad Vladimíra Holana. Vydal Fr. Borový v Praze 1939.

KOLEDY. Noty psal a obrázky do linolea vyryl i koloroval Michael Florian. Dobré Dílo ve Staré Říši na Moravě. Na trojím papíře vytiskl V. Vokolek v Pardubicích k vánocům 1939 a do Nového roku 1940.

PRÁZDNÉ KOLÉBKY

JSOU PRO NÁROD VÝSTRAHOU
NEJZÁVAŽNĚJŠÍ

OSUDOVÁ VÁHA POPULAČNÍ OTÁZKY
U NÁS KAŽDÝM DNEM VZRŮSTÁ

PŘEČTĚTE SI STUDII

JUDR. OTTO SCHMIDTA

NÁRODY NA ROZCESTÍ

PRVNÍ TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE VĚD
A UMĚNÍ PRÁVĚ UDĚLILA AUTOROVI
ZA NÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKOU CENU
Z FONDU MANŽELŮ PELUŇKOVÝCH

MMLADÝ ČESKÝ POPULACIONISTA vydal u nás knihu, která se řadí mezi základní díla naší populační literatury. Je to nejaktuálnější novinka knižního trhu. Jejím účelem je informovati vědecky objektivně veřejnost o problémech populačních. Kdo by však čekal suchou odbornou knihu – mýlil by se. „Několik čísel“ v úvodní kapitole je opravdu jen nejnnutnější statistickou kostrou, umožňující čtenáři přehled o zalidnění světa v různých dobách. Hned potom čteme líčení pokusů, jak nejlépe změřiti růst či úpadek národa. Vidíme nespolehlivost obvyklých metod, těchto „falešných bilancí“, které uspávají národ konstatováním populačních přebytků, ač nepřítel vylidnění je už přede dveřmi. Lehkým a poutavým slohem jsou čtenáři seznámeni se základy moderních metod měření populačního růstu. Učení anglického pastora Malthuse je postaveno tváří v tvář dvacátému století. Originelní teorie sociálně-psychologického šíření úpadku porodnosti staví tento jev do zcela nového světla. Vzrušeně přečtete si kapitolu o populačních bitvách dvou velikých národů. Hlavní zásady německého popu-

lačního zákonodárství jsou podány i s rozbořem jejich účinků. Zatím co německý systém vykazuje pozoruhodné úspěchy, je francouzská soustava mzdových přídavků téměř bez účinku. „Dějiny anglického novomalthusství“ a „Novomalthusismus v Čechách“ patří k nejzajímavějším kapitolám celé knihy. Z obsahu: Konec věku Malthusova – Populace a národní hospodářství – Německý boj o populaci – Francie se brání vylidnění – Populační zrcadlo prvního Československa, atd. Nikdo neodloží nedočetnou tuto knihu, nad níž je sotva dnes aktuálnější a pro celý národ závažnější.

Brož. K 35.—

O B J E D N Á V K A K N I H

NAKLADATELSTVÍ „ORBIS“

P R A H A X I I , F O C H O V A 6 2

Dílo bojující proti zakořeněným
předsudkům ve výchově!

BERTRAND RUSSELL

O VÝCHOVĚ, ZEJMÉNA V RANÉM DĚTSTVÍ

Brož. K 32.—

Na základě vlastních zkušeností podává autor, slavný filosof, své názory na výchovu dětí od nejtělejšího věku až po věk školní a dospívání.

Z obsahu: První rok - Strach Hra a obrazivost - Trest -
Výhoda, je-li několik dětí - Pohlavní výchova - Výchova
rozumu - Vyučovací osnova do čtrnácti let - Poslední školní
roky - Školy a pensionáty - Universita a j.

DODÁ KAŽDÝ KNIHKUPEC!

OBJEDNÁVÁM:

..... O. Schmidt: *Národy na rozcestí.* Brož. K 35.—

B. Russell: *O výchově.* Brož. K 32.—

Zašlete na dobírku Zaplatím slož. lístkem Co se nehodí,
škrtněte.

Jméno

Přesná adresa

Odstřihněte a pošlete v nezalepené obálce, frankované 30 hal.

Radost milovníkům poesie přinese četba těchto básnických sbírek:

František Halas: <i>Torso naděje</i>	12 K,	váz. 22 K.
Vladimír Holan: <i>Sen</i>	12 „	22 „
Josef Hora: <i>Jan houslista</i>	15 „	25 „
Jaroslav Kolman Cassius: <i>Hromnice hoří</i>	15 „	25 „
Jarosl. Seifert. <i>Zhasněte světla</i>	12 „	22 „

Dodá každý knihkupec. Fr. BOROVIČKA, Praha.

Topičova edice

... dí v Bílých knihách nového norského autora Tarjei Vesaase jeho nejzralejším románem:

Vrané koně.

Autor sedlák, který do nedávna vlastnoručně obdělával svoji půdu a mnoho cestoval. Autor pochází z Telemarken - horského kraje, který je známou půdou prastarých kulturních tradic, pohádek, krojů, hudby a nádherými dřevorezby. Jeho styl, vysoce hodnocený jeho krajany, plastický, probroušený až do hudebnosti hlásek je jakoby vyřezán ostrým dlátem. 176 stran, 34 K, v plátně 44 K, v polokůži 59 K.

Ve Sbírce souvislé školní četby jako 97. svazek vychází

ROKOKO

... áseň Jana Pravoslava Koubka, slavného profesora češtiny, učitele Neudova a jeho generace, na kterou působil mocným vlivem. Vyprávění tarého nádlesního vnučatům a pravnoučatům je krásná dobová věc. Vypravujeme ji také samostatně pro milovníky starých básnických prací eských v pěkné dvoubarevné obálce za 6 K.